19/09/2020

Λέων ο ΣΤ’ ο Σοφός

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ο Λέων ΣΤ’ ο Σοφός ήταν αυτοκράτορας του Βυζαντίου, που ανήκε στη Μακεδονική Δυναστεία. Βασίλεψε από το 886 έως το 912 και του αποδόθηκε το προσωνύμιο Σοφός, λόγω της μεγάλης του μόρφωσης και του συγγραφικού του έργου, παρότι οι ηγετικές του ικανότητες ήταν περιορισμένες και η αυτοκρατορία επί των ημερών του δεινοπάθησε από τους εχθρούς της.

Κεντρική φωτογραφία: Ψηφιδωτό στην Αγία Σοφία (Κωνσταντινούπολη), που απεικονίζει τον Λέοντα ΣΤ΄ (866 – 912) να αποτίει φόρο τιμής στον Χριστό.

Ο Λέων γεννήθηκε στις 19 Σεπτεμβρίου του 866 στην Κωνσταντινούπολη και ήταν γιος του αυτοκράτορα Βασιλείου Α’ του Μακεδόνος (867-886) και της δεύτερης συζύγου του Ευδοκίας Ιγγερίνας, η οποία ήταν προηγουμένως παλλακίδα του αυτοκράτορα Μιχαήλ Γ’ (842-867). Έλαβε αξιόλογη μόρφωση στο Παλάτι από

επίλεκτους δασκάλους, ανάμεσα στους οποίους ήταν και ο λόγιος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Φώτιος. Ωστόσο, παρουσίαζε σοβαρά ψυχολογικά προβλήματα που επέτειναν τις φήμες που κυκλοφορούσαν στην πρωτεύουσα ότι πραγματικός του πατέρας δεν ήταν ο Βασίλειος αλλά ο Μιχαήλ. Η αρνητική ψυχολογική φόρτιση έναντι του πατέρα του εκδηλωνόταν στις δημόσιες σχέσεις του, στις οποίες απέφευγε τους ευνοούμενους του Βασιλείου. Γι' αυτό κατηγορήθηκε για συνωμοσία και τέθηκε σε τρίμηνο περιορισμό.

Ο Λέων ανήλθε στο θρόνο του Βυζαντίου στις 29 Αυγούστου 886, την ίδια μέρα με τον θάνατο του Βασιλείου. Πρώτο του μέλημα ήταν η αναδιοργάνωση των υπηρεσιών τού Παλατιού με νέα πρόσωπα. Ο Φώτιος απομακρύνθηκε από τον πατριαρχικό θρόνο, καθώς οργίαζαν οι φήμες ότι συγγενείς του συνωμοτούσαν κατά του νέου αυτοκράτορα. Στον πατριαρχικό θρόνο προωθήθηκε ο 19χρονος αδελφός του αυτοκράτορα Στέφανος (867-893), παρά την απαγόρευση των εκκλησιαστικών κανόνων.

Η εξωτερική πολιτική του Λέοντος

Η έλλειψη ηγετικών ικανοτήτων από τον Λέοντα ή η αδιαφορία του για τις εξωτερικές σχέσεις της αυτοκρατορίας φάνηκαν σύντομα. Οι Σαρακηνοί (Άραβες της βορειοδυτικής Αφρικής) επέκτειναν την κυριαρχία τους στη Σικελία και την Κάτω Ιταλία, όταν κατατρόπωσαν τον βυζαντινό στόλο στις Μυλές το 889. Το 901 κυρίευσαν το Ρήγιο (το σημερινό Ρέτζιο Καλάμπρια) και το 902 το Ταυρομένιο (η σημερινή Ταορμίνα), τελευταίο βυζαντινό προπύργιο στη Σικελία. Μεγάλα δεινά υπέστησαν τα παράλια και τα νησιά του Αιγαίου από τους Σαρακηνούς πειρατές, ιδιαίτερα εκείνων της Κρήτης. Αυτοί επέδραμαν μέχρι την Προποντίδα και απείλησαν ακόμη και την Κωνσταντινούπολη. Στις 29 Ιουλίου 904 με αρχηγό τον Λέοντα τον Τριπολίτη, οι Σαρακηνοί της Κρήτης πολιόρκησαν τη Θεσσαλονίκη, την οποία ύστερα από δύο ημέρες κατέλαβαν από τη θάλασσα και τη λεηλάτησαν.

Την εποχή του Λέοντα στο θρόνο της Βουλγαρίας είχε ανέλθει ο Συμεών, ο οποίος ήταν κάτοχος ελληνικής παιδείας και είχε ως στόχο την κατάλυση της βυζαντινής αυτοκρατορίας και την ίδρυση ελληνοβουλγαρικού κράτους. Νίκησε επανειλημμένα τους Βυζαντινούς, οι οποίοι σε προφανή αδυναμία ζήτησαν τη σύναψη ειρήνης.

Εκτός των επιδρομών των Αράβων και των Βουλγάρων, το Βυζάντιο υπέστη επίθεση και από τους Ρως (Ρώσους) το 907. Με αρχηγό τον Όλεγκ πολιόρκησαν ανεπιτυχώς την Κωνσταντινούπολη και η επιδρομή τους έληξε με τη σύναψη συμφωνίας, η οποία προέβλεπε μεταξύ άλλων τη σύναψη εμπορικών σχέσεων και τη δυνατότητα των Ρως να εισέρχονται άοπλοι στην Κωνσταντινούπολη και να

εγκαθίστανται σε μία συγκεκριμένη συνοικία.

Το Νομοθετικό Έργο του Λέοντος

Παρά τις εμφανείς αδυναμίες του στην εξωτερική πολιτική της αυτοκρατορίας, ο Λέων άφησε πίσω του αξιόλογο νομοθετικό έργο, που μνημονεύεται ακόμη και σήμερα από τους ασχολούμενους με το Ρωμαϊκό Δίκαιο.

Το 893 ολοκληρώθηκε η «Ανακάθαρσις των Παλαιών Νόμων» και εκδόθηκε με τον τίτλο «Βασιλικά». Πρόκειται για κωδικοποίηση της ισχύουσας νομοθεσίας, η οποία διαιρέθηκε σε έξι τεύχη και εξήντα βιβλία, εξού και η ονομασία της «Εξάβιβλος» ή «Εξηκοντάβιβλος», που αποτελεί την κορυφαία συνεισφορά της Μακεδονικής Δυναστείας στην επιστήμη του δικαίου.

Πηγές των «Βασιλικών», των οποίων η γλώσσα είναι η ελληνική, υπήρξε κυρίως ο Ιουστινιάνειος Κώδικας, έργα βυζαντινών νομικών του έβδομου και όγδοου αιώνα και ο «Πρόχειρος Νόμος» του πατέρα του Βασιλείου Α’. Το έργο αυτό, το οποίο αναφέρεται στο Δημόσιο, το Εκκλησιαστικό, το Αστικό και το Ποινικό Δίκαιο, δεν διασώθηκε στην ολότητά του. Στις αρχές του 12ου αιώνα συντάχθηκε ευρετήριος πίνακας των «Βασιλικών» με τον τίτλο «Τιπούκειτος» (Τι; Πού; Κείται;), από τον οποίο έγινε γνωστό το περιεχόμενο των «Βασιλικών».

Στον Λέοντα οφείλεται και η συλλογή 113 Νεαρών (νέων νόμων), οι οποίοι αναφέρονται στη ρύθμιση των εκκλησιαστικών πραγμάτων και κοινωνικών σχέσεων, καθώς και εις το Δημόσιο και Αστικό Δίκαιο. Πολύτιμο είναι και το «Επαρχικόν Βιβλίον» (911-912), το οποίο διαφωτίζει πολλά σημεία του κοινωνικού και οικονομικού βίου του Βυζαντίου. Περιέχει διατάξεις που ρυθμίζουν τη λειτουργία των επαγγελματικών και εργατικών συντεχνιών, οι οποίες υπάγονταν στην εποπτεία του Επάρχου της πόλεως.

Ο Λέων ΣΤ’ ο Σοφός πέθανε στις 11 Μαΐου του 912 στην Κωνσταντινούπολη, σε ηλικία 45 ετών.

Πηγή: SanSimera.gr